

Forbedringsverksted del 1 Gjør endringsideér om til praksis med PDSA

Forbedringsverksted del 1: Gjør endringsideér om til praksis med PDSA

Ved å delta i denne sesjonen vil du få:

- Dypere forståelse for PDSA som metode.
- Tips til å lykkes med småskaletesting.
- Inspirasjon til å bruke metoden aktivt til å teste endringsideer i praksis.

Pål Jostein Didriksen

Spesialrådgiver kvalitetsforbedring, Akershus universitetssykehus HF

Nina Mickelson
Weldingh

Prosjektleder, Akershus universitetssykehus HF

Birgitte Breistein

Spesialist i klinisk pedagogikk ved BUP Grorud, Akershus universitetssykehus

Forbedringsverksted del 1

Gjør endringsideér om til praksis med PDSA

Et spørsmål før vi begynner:

Hvilket rammeverk for forbedring bruker du?

F.eks. *forbedringsmodellen*.

Du kan også svare *ingen* eller *ukjent*.

GA TIL
menti.com

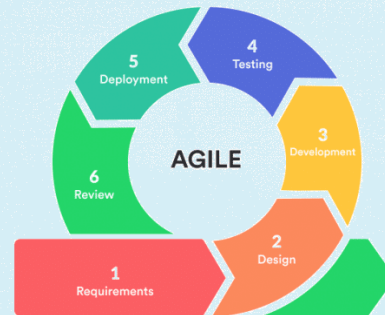
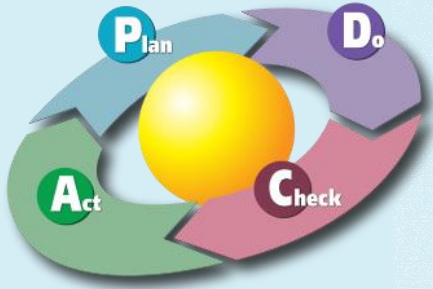
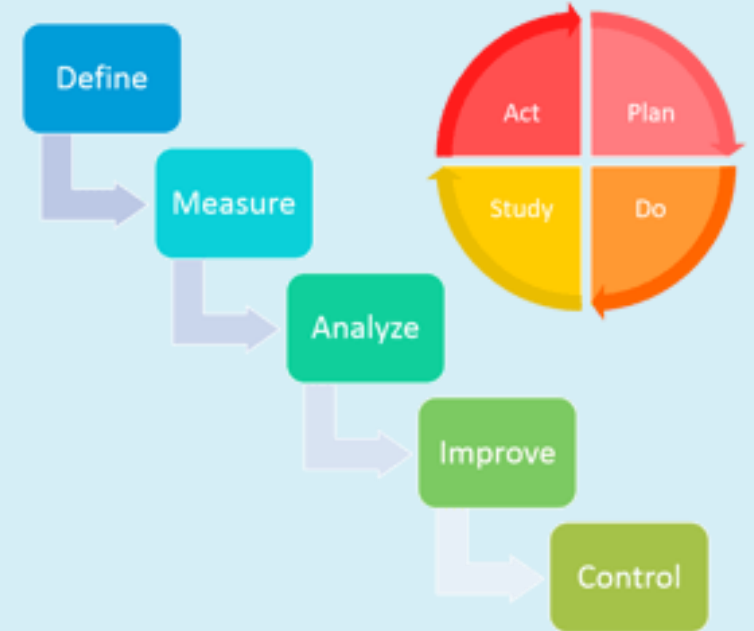
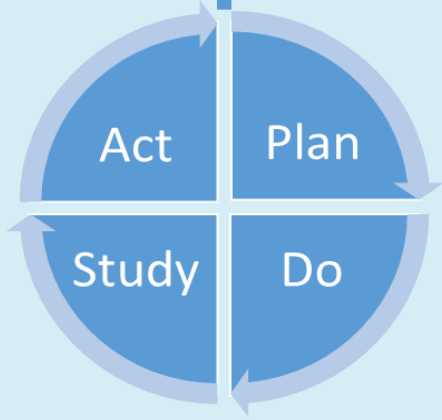
SKRIV INN KODEN
58 97 56 0

Er det et problem vi forstår og vil gjøre noe med?

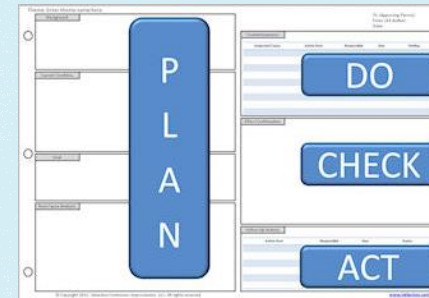
Mål: Hva er det vi ønsker å oppnå?

Målinger: Hvordan vet vi at endringer er forbedringer?

Tiltak: Hvilke endringer kan vi gjøre som vil føre til forbedringer?

A3

Er det et problem vi forstår og vil gjøre noe med?

Mål: Hva er det vi ønsker å oppnå?

Målinger: Hvordan vet vi at endringer er forbedringer?

Tiltak: Hvilke endringer kan vi gjøre som vil føre til forbedringer?

A3

Er det et problem vi forstår og vil gjøre noe med?

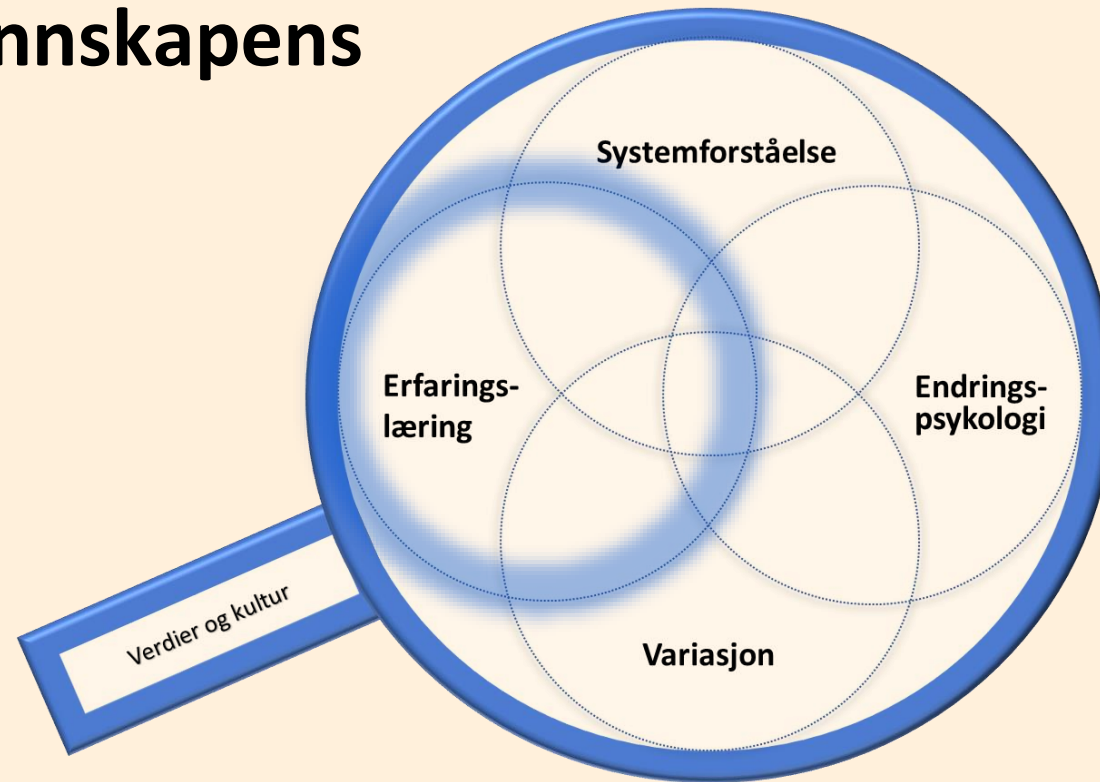
Mål: Hva er det vi ønsker å oppnå?

Målinger: Hvordan vet vi at endringer er forbedringer?

Tiltak: Hvilke endringer kan vi gjøre som vil føre til forbedringer?

Forbedringskunnskapens fire områder

Demings
System of Profound Knowledge

Småskalatesting = erfaringslæring

Plan + Do + Study + Act

Hva forventer
du vil skje?

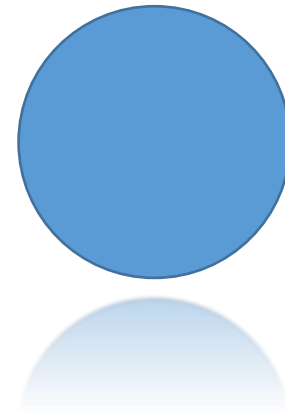
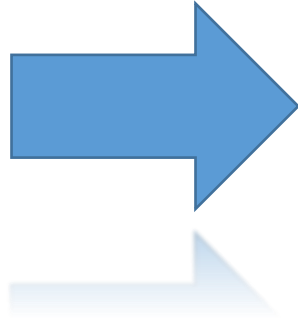
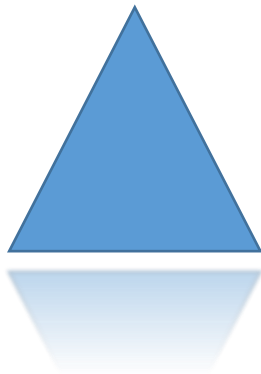

Hva skjedde
faktisk?

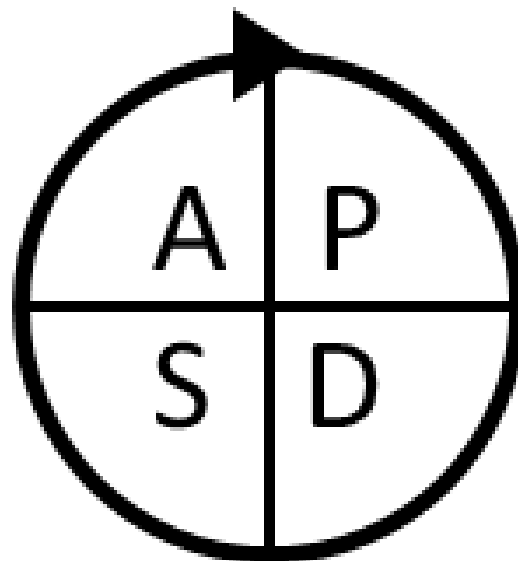
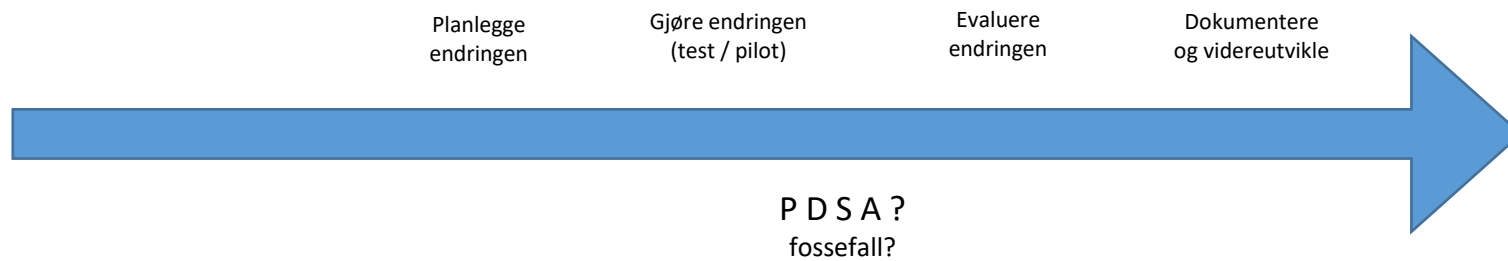

Årets hittil
enkleste

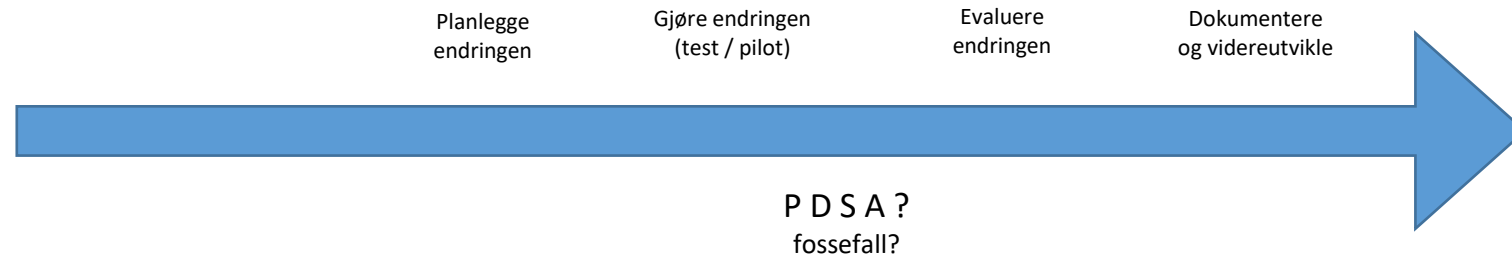
Quiz: Hvilken figur passer best til PDSA?

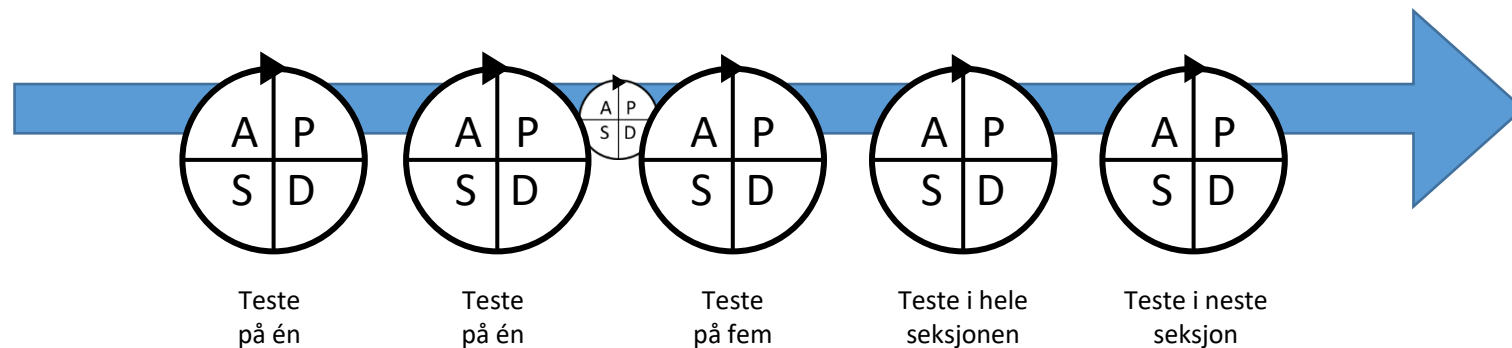
Vanlig: «Den rettlinjede 'syklus'»

Vanlig: «Den rettlinjede 'syklus'»

Bedre: «Vi småskalatester til vi får det til»

korte sykluser → effektiv erfaringslæring

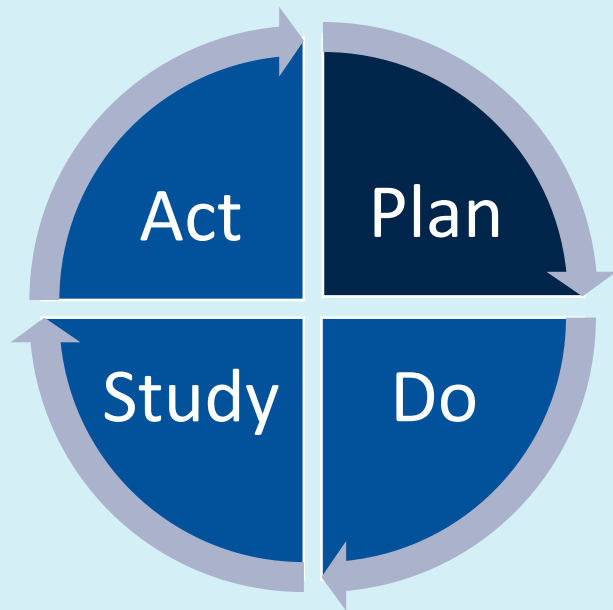

Diskuter på bordet:

Dine erfaringer med PDSA småskålatesting

- Hvordan er dine erfaringer med å teste endringsideer i praksis?
- Flere, etterfølgende PDSA-sykluser eller «en rettlinjet syklus»?
- Praktiserer du både P, D, S og A?
- Hva trenger vi å bli bedre på?

Plan: Hypotesen

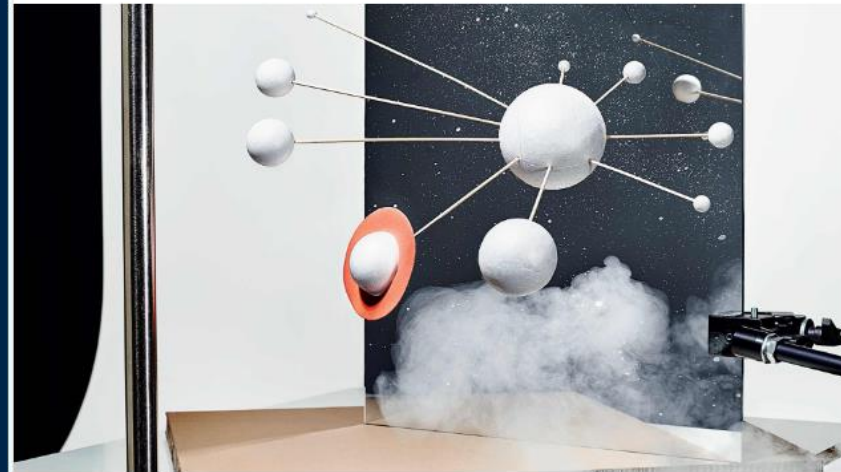
Hva forventer (ønsker) vi skal skje når vi tester denne endringsidéen?

Act Like a Scientist

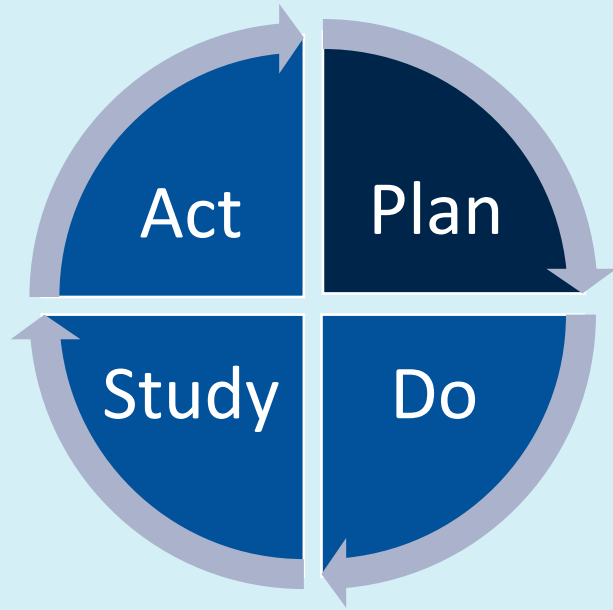
by Stefan Thomke and Gary W. Loveman

From the Magazine (May–June 2022)

Felix Schöppner

Summary. Though they've been warned for decades about the dangers of overrelying on gut instinct and personal experience, managers keep failing to critically examine—much less challenge—the ideas their decisions are based on. To correct this problem they need to think and act like scientists. That requires doing five things: (1) being a

Plan: Hypotesen

→ *Act like a scientist!*

Les det du ser:

Ca y u rea t is?

**Vår fantastiske hjerne
fyller inn det som mangler!**

Les det du ser:

IUMRING TQ GQNGIUSIQNS

Hjernen fyller inn det som mangler her også

Ikke tro alt du tenker!

Test hypotesen isteden.

IUMRING TQ GQNGIUSIQNS

Ikke tro alt du tenker!

Test hypotesen isteden.

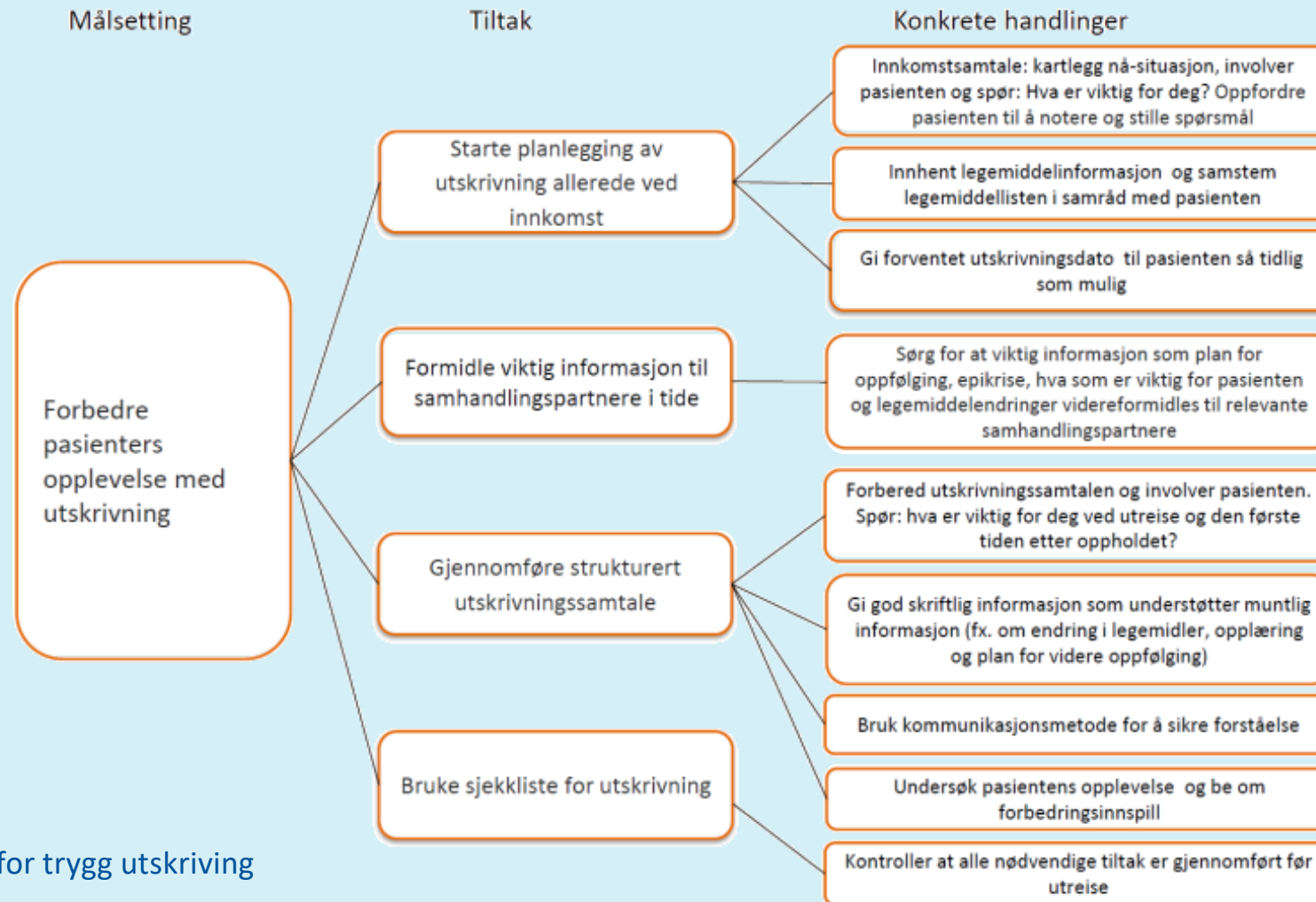
Plan + Do + Study + Act

Hva forventer
du vil skje?

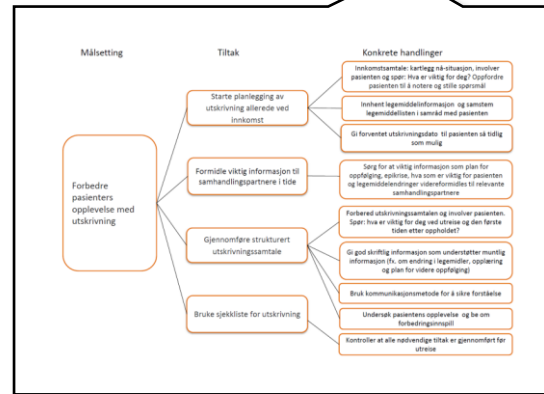
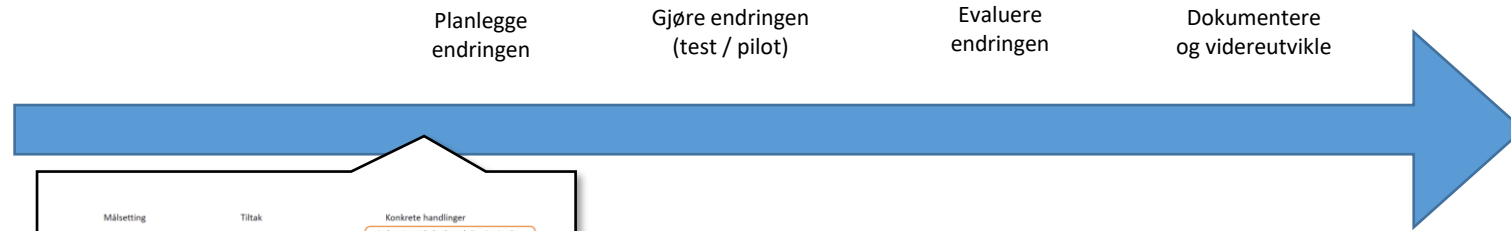
Hva skjedde
faktisk?

Hvordan småskiltester vi en tiltakspakke?

Eksempel: tiltakspakke for trygg utskriving
I trygge hender 24-7

«Den rettlinjede 'syklus'»-fella

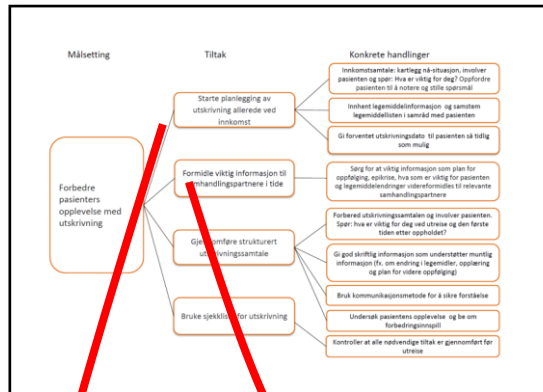

← 2-12 mnd →

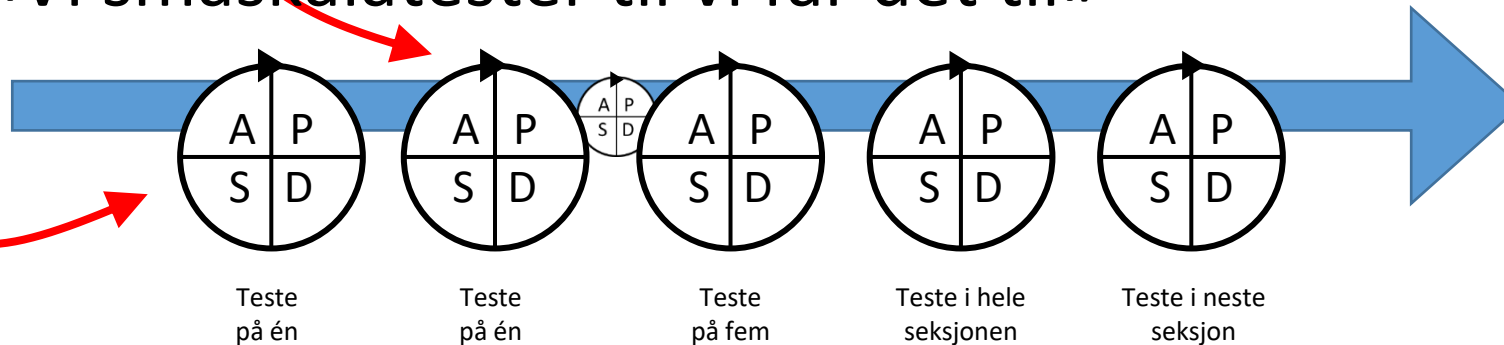
Lang tid mellom plan og refleksjon

Mange endringer samtidig

Hva med alle hindringer underveis?

Bedre: «Vi småskalatester til vi får det til»

Veien til mål går ikke gjennom «perfekt planlegging», men gjennom å småskalateste endringsideene våre. Slik avdekker vi hindringer vi kan lære av og justere etter.

Hvordan måler vi småskalatesting av enkeltstående endringsidéer?

Idé: Rutinemessig vask med klorhexidinklut.

Resultatindikator: Infeksjonsrate

Prosessindikator: Ble vask gjennomført?

► Klarer vi å gjennomføre ønsket rutine?

Prosessindikatorer er viktige i småskalatesting.

Oppgave:

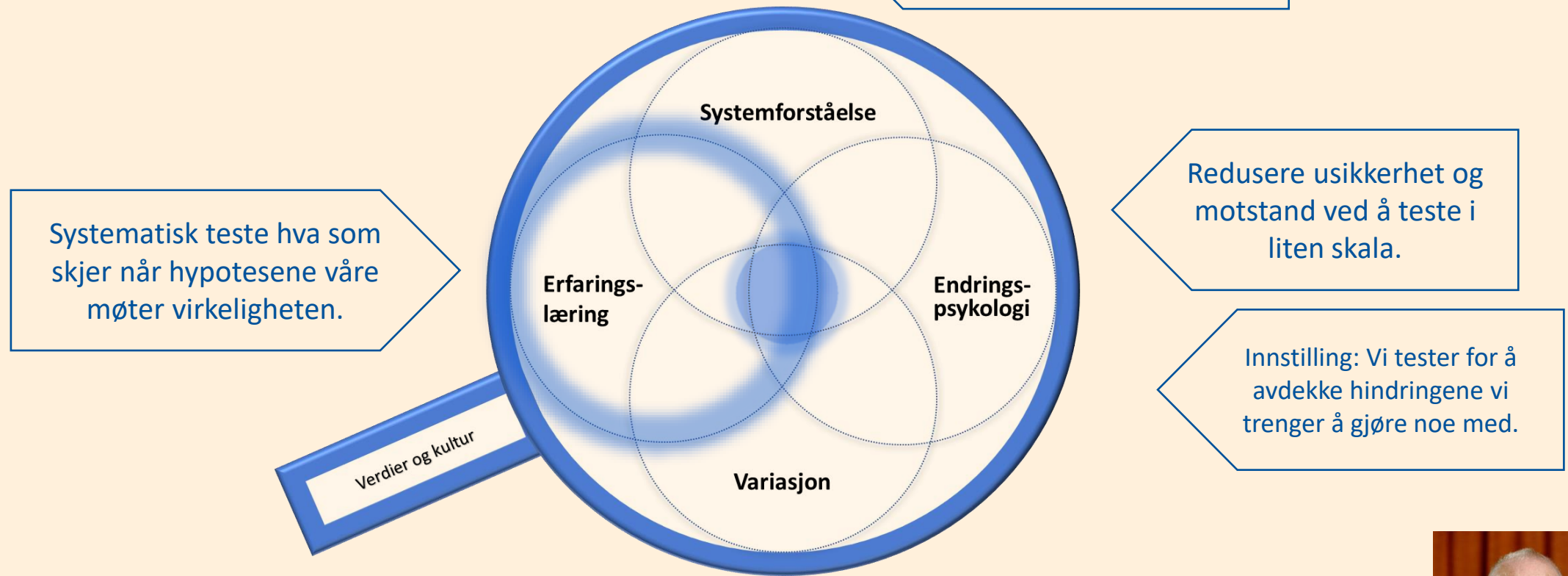
PDSA teach-back

- Hvordan vil du forklare PDSA småskaletesting?
  - (Har du kontroll på begrepene?)
- Hvilke spørsmål og kommentarer har du til det som er lagt fram her?

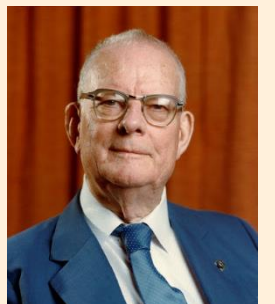
PDSA småskålatesting

I en kompleks virkelighet er småskålatesting den mest effektive måten å undersøke hva som fungerer i praksis.

Ved småskålatesting undersøker vi
a) om vi klarer å utføre endringsideen (prosessindikator)
b) om den gir ønsket effekt (resultatindikator)

Demings
System of Profound Knowledge

Verktøy: PDSA-skjema

PDSA-sirkel / småskalatest

Titel / endring
 Hvilken tittel/endring ønsker vi å teste? (spørsmål nr 3 i forbedringsmodellen)

Test nummer

Arbeidshypotese (Hvis A, så B)
 Hvilket svar forventer vi?

Neste skritt besluttes

- i. Testen er vellykket! Test hypotesen på flere og/eller under andre omstendigheter eller betingelser.
- ii. Testen er delvis vellykket! Endre eller juster hypotesen.
- iii. Testen er ikke vellykket! Forkast hypotesen og utarbeid en ny hypotese.

Planlegg både testen og innsamling av informasjon

- Hva?
- Hvem?
- Hvor?
- Når?
- Hvordan?

Analyser og lær

- Sammenlign resultatet av testen med arbeidshypotesen
- Gikk det som forventet? Hva gikk ikke som forventet? Hvorfor?
- Hva lærte du?

Utfør testen

- Kan det planlagte gjennomføres?
- Beskriv hva som faktisk skjedde under testen, og eventuelle uforutsette problemer og hendelser
- Noter eventuelle resultater eller data som er særlig viktige i forbindelse med testen

AKERSHUS UNIVERSITETSSYKEHUS

PDSA småskalatesting

Tema/tittel (problemløsning for forbedringsarbeidet):

Er det et problem vi ønsker å gjøre noe med?

Hva er det vi ønsker å løse?

Målinger: Hvordan vil vi gjenstande og forandre?

Hva skal vi gjøre? Hvordan vil vi gjøre det? Hva er målet?

Endringstiltaket som skal testes: _____

Hypotese: Hva forventer/ønsker vi skal skje? _____

Målinger: Hvilke indikatorer kan fortelle

a) om vi får utført endringsiden slik vi har tenkt _____

b) om vi oppnår ønsket resultat: _____

Test nr	Date	Plan	Do	Study	Act
1		Første småskalatest: Hvilke praktiske forberedelser må gjøres? Hvem må informeres?			
2					
3					
4					

I trygge hender 24-7

<https://www.itryggehender24-7.no/kvalitetsforbedring/verktoy/pdsa-skjema>

Ahus-malen

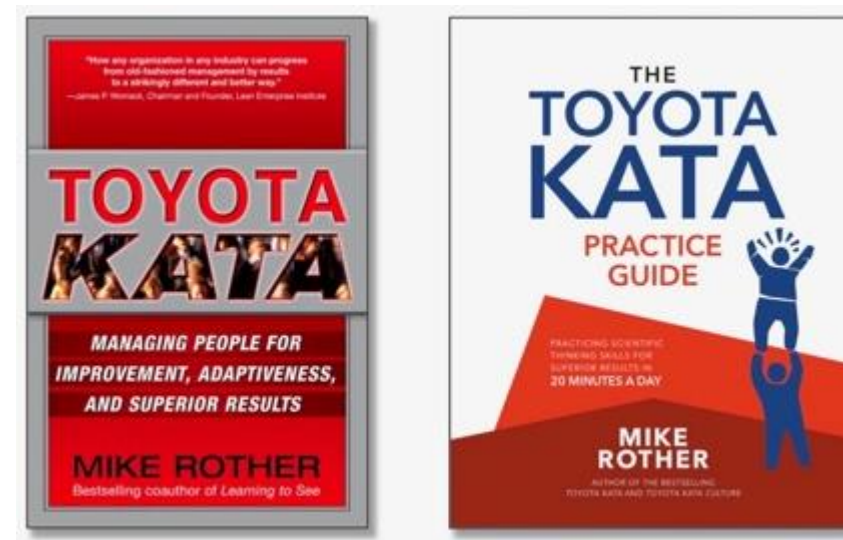
Referanser

Vitenskapelige artikler

- Systematic review of the application of the plan–do–study–act method to improve quality in healthcare
<https://qualitysafety.bmj.com/content/23/4/290>
- The problem with Plan-Do-Study-Act cycles
<https://qualitysafety.bmj.com/content/25/3/147>

Bilder og illustrasjoner i presentasjonen er hentet fra Colourbox.com (der ikke annet er angitt)

Bøker

Mike Rother

<http://www-personal.umich.edu/~mrother/Homepage.html>

Pål Jostein Didriksen
pal.jostein.didriksen@ahus.no

Nina Mickelson Weldingh
nina.mickelson.weldingh@ahus.no

Birgitte Breistein
birgitte.breistein@ahus.no